

Ułatwienia w dostępie do środków finansowych Unii Europejskiej

Działania w perspektywie ułatwienia dostępu do środków z Unii Europejskiej mają przyspieszyć i ułatwić wydatkowanie Funduszy Europejskich. Celem tych działań jest jak największa dynamika wypłacania zaliczek jak i najefektywniejsze wdrażanie programów oraz szybszy zwrot wydatków z dużych projektów infrastrukturalnych.

Znowelizowane przepisy środowiskowe pozwolą na wdrożenie projektów zgodnie z przepisami unijnymi. Projekty generujące dochód „(...) w przypadku, gdy nie ma możliwości obiektywnego oszacowania dochodu z wyprzedzeniem, dochód wygenerowany w okresie pięciu lat od zakończenia operacji, projektu jest odliczany od wydatków zadeklarowanych Komisji Europejskiej” do wyliczenia kwoty dotacji beneficjent musiał, bowiem wykorzystać tzw. mechanizm luki w finansowaniu, którego zastosowanie powodowało obniżenie poziomu dofinansowania unijnego. Obecnie, dzięki wprowadzonej zmianie, mechanizm ten powinni stosować jedynie beneficjenci, którzy zamierzają realizować inwestycje o wartości powyżej 1 mln euro.

Perspektywa zmian 2007-2013

Zmiany w przepisach środowiskowych

Znowelizowane przepisy pozwalają na zgodne z przepisami unijnymi wdrożenie projektów i programów, co ma szczególne znaczenie w przypadku projektów infrastrukturalnych, które z jednej strony podlegają ograniczeniom prawa ochrony środowiska i zamówień publicznych, z drugiej strony absorbują najwięcej środków z unijnej alokacji dla Polski, a dodatkowo ich realizacja może w znaczący sposób przyczynić się do poprawy obecnej kondycji branży budowlanej.

Projekty generujące dochód

Do tej pory projekty, które przynosiły dochody w wielu przypadkach nie mogły otrzymać pełnego dofinansowania unijnego, zgodnie z zasadami określonymi w danym programie. Do wyliczenia kwoty dotacji beneficjent musiał bowiem wykorzystać tzw. mechanizm luki w finansowaniu, którego zastosowanie powodowało obniżenie poziomu dofinansowania unijnego. Obecnie, dzięki wprowadzonej zmianie, mechanizm ten powinni stosować jedynie beneficjenci, którzy zamierzają realizować inwestycje o wartości powyżej 1 mln euro. Ponadto, całkowicie z tego obowiązku zwolniono beneficjentów starających się o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. W praktyce oznacza to przyznawanie tym projektom dofinansowania, którego poziom wynikać będzie ze szczegółowego opisu priorytetów danego programu i nie będzie obniżany zgodnie z zasadą tzw. „luki w finansowaniu”.

Zamówienia publiczne

W 2008 r. zmieniono Prawo zamówień publicznych, w celu zapewnienia pełnej zgodności regulacji krajowych z dyrektywami UE, a także dalszego uelastycznienia procedur. Wprowadzone rozwiązania przyniosły pozytywne efekty dla przedsiębiorców startujących w przetargach na realizację projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. Po pierwsze rozszerzono możliwość poprawiania omyłek przez startującego w przetargu. Do tej pory poprawić można było jedynie pomyłki pisarskie i oczywiste omyłki rachunkowe. Jakikolwiek inny błąd oznaczał wyeliminowanie przedsiębiorcy z przetargu. Po drugie, wprowadzono nieograniczoną możliwość zlecenia wykonania zamówienia, podwykonawcom. Dotąd zamawiający mógł wskazać część, która musi być bezwzględnie wykonana bezpośrednio przez wykonującego zamówienie. Po trzecie, o zamówienie mogą się ubiegać także przedsiębiorcy, którzy w chwili składania oferty nie dysponują odpowiednim potencjałem technicznym.

Proste Fundusze

Celem tego przedsięwzięcia jest wprowadzanie zmian w procedurach dotyczących realizacji projektów służących ich

maksymalnemu uproszczeniu oraz uczynienie starań o dofinansowanie procesem przyjaznym dla projektodawców. Wspomniana inicjatywa jest również przejawem otwartości administracji na sygnały płynące od obywateli albowiem większość wprowadzanych zmian jest wynikiem analizy postulatów zgłaszanych bezpośrednio przez osoby zajmujące się praktycznymi aspektami realizacji projektów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej. Powyższe propozycje są przedmiotem prac działającego pod przewodnictwem Ministra Rozwoju Regionalnego Zespołu ds. uproszczeń systemu wykorzystania środków funduszy Unii Europejskiej. Od momentu rozpoczęcia akcji Proste Fundusze zostało ocenionych już ponad 100 propozycji. Część z nich uwzględniono, co przełożyło się na praktyczne ułatwienia w zasadach realizacji poszczególnych programów. Przykładem może być Program Kapitał Ludzki, w którym beneficjenci mogą korzystać z lepiej dostosowanego do ich potrzeb generatora wniosków, poszukiwać wiadomości na temat możliwości uzyskiwania dofinansowania w punktach informacyjnych spełniających jednolite standardy, sprawdzać opracowane przez siebie wnioski pod względem spełniania kryteriów formalnych na podstawie udostępnianych przez instytucje wykazów tych kryteriów.

Przyjazne prawo

Kwestionowanie wyników konkursów jest ważnym elementem służącym weryfikacji podjętych przez instytucje decyzji. Możliwość zgłoszenia przez projektodawcę swoich zastrzeżeń nie tylko do właściwych urzędów, ale również - w wyniku zmiany przepisów - do sądu administracyjnego, wzmacnia pozycję beneficjenta, a wybór projektów czyni procesem bardziej przejrzystym i obiektywnym. Przyczyniać się do tego będzie zapisane w ustawie zobowiązanie instytucji ogłaszających konkursy do informowania beneficjentów o możliwościach odwoływania się w przypadku, gdy dany projekt zostanie oceniony negatywnie. Znacznym ułatwieniem dla projektodawców będzie również gwarancja uzyskiwania bieżącej informacji na temat rozwiązań obowiązujących w systemie realizacji danego programu poprzez nałożenie na instytucje obowiązku publikowania odpowiednich dokumentów na swoich stronach internetowych. Jednocześnie nowe przepisy precyzują zakaz wprowadzania jakichkolwiek zmian w regułach konkursów w trakcie ich trwania, które szkodziłyby uczestniczącym w nich potencjalnym beneficjentom.

Koordinacja i planowanie na rzecz większej efektywności

W celu poprawy koordynacji wdrażania funduszy Unii Europejskiej na poziomie rządu oraz zwiększenia nadzoru nad postępami w wydatkowaniu środków utworzony został Międzyresortowy zespół do spraw wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej. Uczestnictwo przedstawicieli samorządów województwa w pracach Zespołu zapewnia właściwą koordynację i przepływ informacji pomiędzy rządowymi i samorządowymi instytucjami odpowiedzialnymi za wydatkowanie środków UE.

Pomoc publiczna - przejrzystej i mniej rygorystycznie

Zmiana polega na tym, że przedsiębiorca może rozpocząć prace związane z realizacją projektu już po złożeniu do właściwej instytucji wniosku o przyznanie pomocy (do tej pory prace mogły rozpocząć się dopiero po uzyskaniu przez przedsiębiorcę potwierdzenia kwalifikowalności projektu do uzyskania wsparcia).

Źródło: www.mrr.gov.pl